

NVTZ - Limburg

H1. Toezichtvisie 3.0	2
Informele netwerken als kracht	2
Rolverwarring op de loer	2
Meervoudige verantwoordelijkheid	3
H2. Beleidsplan 2026-2030	3
Unieke regionale opgaven	3
Behoefte aan concretisering	3
Adaptief toezicht	4
H3. Professionalisering NVTZ	4
1. Het Programma Goed Toezicht	4
2. Het Opleidingsaanbod	4
Concrete suggesties die werden gedaan:	4
H4. Rode draad van de bijeenkomst	5
Rode draden door de sessies:	5
Belangrijke thema's die naar voren kwamen:	5
H5. Conclusies	6
Hoofdconclusies	6
Unieke kenmerken Limburgse bijeenkomst	6

H1. Toezichtvisie 3.0

De discussie over Toezichtvisie 3.0 werd in Limburg gekenmerkt door een sterke focus op de kracht van informele netwerken en organische samenwerkingsverbanden. Meer dan in andere regio's benadrukten deelnemers dat veel oplossingen al in de gemeenschap zelf te vinden zijn, passend bij de Limburgse traditie van verbondenheid en noaberschap.

Kerninzichten:

- "We moeten niet alles vanuit de formele structuren willen oplossen, maar juist aansluiten bij wat er al gebeurt in de buurten en dorpen."
- "Als toezichthouder moet je laveren tussen je formele verantwoordelijkheid en je informele betrokkenheid bij het netwerk. Dat is soms een spanningsveld."

Unieke Limburgse context

De *couleur locale* speelt een belangrijke rol in het Limburgse toezichtslandschap:

- Sterke onderlinge verbondenheid en korte lijnen
- Gewend aan schakelen tussen verschillende belangen
- Geografische positie en culturele eigenheid versterken urgentie vraagstukken

"In Limburg hebben we een rijke traditie van zorg voor elkaar. Die moeten we koesteren en versterken, ook in ons toezicht."

Informele netwerken als kracht

Opvallende observatie: Focus op het benutten van bestaande gemeenschapskracht

- Aansluiten bij burgerinitiatieven en verenigingsleven
- Toezichthouders als verbinder tussen formele en informele zorg
- Maatschappelijke opgaven vragen om nieuwe allianties

"We moeten ons niet blindstaren op de systeemwereld, maar juist de leefwereld centraal stellen in ons toezicht."

Rolverwarring op de loer

Dilemma: Laveren tussen onafhankelijkheid en betrokkenheid

- Verlies van kritische distantie bij te grote verwevenheid
- Onduidelijkheid over mandaat in netwerkconstructies
- Risico op belangenverstrengeling en tunnelvisie

"Je wilt als toezichthouder dichtbij staan, maar ook je onafhankelijkheid bewaren. Dat is een delicate balans."

Meervoudige verantwoordelijkheid

Schakelen tussen lokale verankering en bovenlokale afstemming

- Oog voor *couleur locale* én landelijke ontwikkelingen
- Verbinding leggen zonder in belangenconflicten te geraken
- Gelaagdheid vraagt om schakelvermogen van toezichthouders

“We hebben een verantwoordelijkheid naar onze eigen gemeenschap, maar ook naar het grotere geheel. Dat vraagt om wendbaarheid.”

H2. Beleidsplan 2026-2030

De Limburgse discussie over het beleidsplan kenmerkte zich door een sterke focus op uitvoering. Meer dan visionaire vergezichten is er behoefte aan concrete handvatten om toezicht in de praktijk vorm te geven. Deelnemers benadrukten het belang van snel tot actie overgaan gezien de urgente vraagstukken in de regio.

Belangrijke discussiepunten:

- Van papier naar praktijk: behoefte aan operationalisering visie
- Verbinding tussen kortetermijnacties en langetermijnkoers
- Adaptief vermogen cruciaal in snel veranderende context

Kerninzichten:

- “Plannen maken is één, uitvoeren is twee. We moeten nu doorpakken.”
- “De urgentie is hoog, dus lange beleidsprocessen kunnen we ons niet permitteren. Het is tijd voor actie.”

Unieke regionale opgaven

Kenmerkend voor Limburg: Cumulatie van complexe vraagstukken

- Vergrijzing en ontgroening zetten zorg onder druk
- Arbeidsmarktkrapte vraagt om innovatieve oplossingen
- Sociaaleconomische gezondheidsverschillen hardnekkig

“We kunnen niet wachten tot Den Haag met oplossingen komt. We moeten zelf aan de slag, uitgaand van de Limburgse realiteit.”

Behoefte aan concretisering

Praktische insteek: Vertaling van visie naar handelingsperspectief

- Tools en handreikingen voor toezicht in de praktijk
- Aansprekende praktijkvoorbeelden ter inspiratie
- Interactieve werkvormen voor eigen toepassing

“Geef ons geen wollig beleidsproza, maar praktische handvatten waar we morgen mee aan de slag kunnen.”

Adaptief toezicht

Flexibele grondhouding: Inspelen op dynamische context

- Beleid als kompas, niet als keurslijf
- Ruimte voor experiment en tussentijdse bijsturing
- Continu de verbinding zoeken met de actualiteit

“Een beleidsplan is geen statisch document, maar een levend kompas dat ons de weg wijst in een veranderende wereld.”

H3. Professionalisering NVTZ

De Limburgse deelnemers uitten een sterke behoefte aan laagdrempelige, informele vormen van kennisuitwisseling. Leren van elkaar heeft de voorkeur boven formele scholingstrajecten. Tegelijkertijd is er wel degelijk ook vraag naar toerusting op nieuwe ontwikkelingen. Maatwerk met oog voor de regionale context is cruciaal.

1. Het Programma Goed Toezicht

- Kernwaarden worden onderschreven, maar term ‘programma’ roept weerstand op
- Behoefte aan doorlopende professionalisering, geen afgebakende trajecten
- Koppeling met Limburgse praktijk essentieel voor draagvlak

“Blijf het vooral praktisch en dichtbij houden. Geen blauwdrukken, maar voortbouwen op wat goed werkt.”

2. Het Opleidingsaanbod

- Voorkeur voor kleine, interactieve werkvormen boven grootschalige events
- Kennisuitwisseling het liefst in eigen regio met collega's uit de buurt
- Belangstelling voor innovatieve vormen zoals podcasts en online leernetwerken

“We hebben meer aan een goed gesprek met een ervaren collega dan aan een generiek cursusaanbod.”

Concrete suggesties die werden gedaan:

- Organiseren van regionale intervisiegroepen en leernetwerken
- Aandacht voor instroom en begeleiding van jonge toezichthouders
- Ontwikkelen van eigentijds aanbod zoals podcasts en microlearnings
- Verbeteren van communicatie en toegankelijkheid opleidingen

“Maak gebruik van de kracht van de regio. Organiseer het aanbod dicht op de mensen, dan is de impact het grootst.”

H4. Rode draad van de bijeenkomst

Rode draden door de sessies:

Een rode draad in de Limburgse bijeenkomst was het zoeken naar een nieuwe balans. Tussen formele en informele netwerken, tussen sturen en loslaten, tussen continuïteit en vernieuwing.

Meer dan in andere regio's lijken Limburgse toezichthouders gewend te schakelen tussen verschillende belangen en perspectieven. Een kwaliteit die goed van pas komt in de geschetste netwerksamenleving, maar soms ook tot rolverwarring kan leiden.

1. Van formeel naar informeel netwerk:

Sterke focus op het benutten van bestaande gemeenschapskracht en informele verbanden. Toezichthouders als schakels tussen systeem- en leefwereld.

2. Maatwerk met *couleur locale*:

Behoeftte aan ondersteuning die aansluit op de specifieke Limburgse context en uitdagingen. Geen generieke blauwdrukken, maar voortbouwen op regionale kracht.

3. Schakelen tussen schalen:

Toezichthouders moeten kunnen laveren tussen lokale verankering en bovenlokale afstemming. Dit vraagt om wendbaarheid en schakelvermogen.

Belangrijke thema's die naar voren kwamen:

- Benutten informele netwerken en burgerkracht
- Balanceren tussen betrokkenheid en onafhankelijkheid
- Adaptief toezicht in dynamische context
- *Couleur locale* als kracht én kwetsbaarheid
- Urgentie vraagstukken vraagt om daadkrachtig optreden
- Behoeftte aan laagdrempelige kennisuitwisseling in de regio

H5. Conclusies

Hoofdconclusies

1. De transitie naar nieuwe vormen van toezicht is in Limburg sterk verweven met de kracht van informele netwerken en gemeenschapsverbanden. De NVTZ kan hierop inspelen door ondersteuning gebiedsgericht te organiseren.
2. De urgentie van regionale vraagstukken vraagt om een praktische, resultaatgerichte insteek van professionalisering. Geen algemene beschouwingen, maar concrete handvatten die direct toepasbaar zijn.
3. Limburgse toezichthouders hebben behoefte aan laagdrempelige kennisuitwisseling in eigen kring. De NVTZ kan hierin faciliteren met passende werkvormen zoals intervisie en regionale leernetwerken.

Unieke kenmerken Limburgse bijeenkomst

- Sterke verwevenheid met informele structuren en maatschappelijk middenveld
- Krachtig pleidooi voor *couleur locale* en gebiedsgericht maatwerk
- De urgentie van de vraagstukken wordt als katalysator voor toezichtsinnovatie ervaren
- Een rijk arsenaal aan praktijkervaring als bron voor collectief leren

De Limburgse praktijkgerichtheid en het omdenken van regiokracht naar toezichts-kwaliteit verdienen navolging in de concretisering van het professionaliserings-programma. Tegelijkertijd is het zaak de verbindende traditie en de authentieke *couleur locale* te koesteren. Maatwerk, cocreatie en sensitiviteit voor de regionale eigenheid zijn daarbij sleutelbegrippen.

Als de NVTZ erin slaagt de unieke Limburgse lessen te vertalen naar eigentijdse ondersteuning, kunnen toezichthouders optimaal worden toegerust voor hun cruciale rol in de transformatie naar echte maatschappelijke waarde. In Limburg en daarbuiten.

Hier zijn de meest unieke en innovatieve inzichten uit de sessies:

1. Statutaire verankering van maatschappelijk belang

Echt innovatief omdat het een concrete, juridische vertaling biedt van de verschuiving van ego naar eco; Dit biedt tastbare oplossingen voor het spanningsveld tussen organisatie- en maatschappelijk belang.

“Neem van het maatschappelijk belang boven organisatiebelang op in de statuten”

2. America Left

Dit is een concreet voorbeeld van integrale dorpsgerichte zorg; vernieuwend door complete integratie van formele en informele zorg.

“Binnen het dorp willen wij dat mensen hier geboren worden, maar dat ze hier ook kunnen sterven... dus is rondom alle bewoners een stuk zorg geregeld”

3. Vliegende brigade concept

Concrete oplossing voor systemische belemmeringen; Innovatief door sectoroverstijgende aanpak

“Er bestaat een vliegende brigade... als je er op lokaal of regionaal niveau niet uitkomt”

4. Burgerberaad als toezichtsinstrument

Innovatief door directe koppeling burgerparticipatie aan toezicht; Concrete democratisering van toezicht

“Dat er ook een soort burgerberaad daarnaast gebonden is... dat vond ik heel mooi”

5. Inventariseer de Risk-appetite

Niet zozeer de risk-appetite zelf, maar de koppeling aan innovatie en ondernemerschap is vernieuwend

“De cultuur van bewust kansen benutten begint altijd met risico's in kaart brengen”

6. Regionale toezichthouder

Vernieuwend concept: één Raad van Toezicht voor meerdere organisaties in een regio; Lost belangenverstremming op door focus op regionale zorgbelangen

“Als je je richt op het toezicht op een gemeenschap of een regio, dan is er geen belangenverstremming, want je vertegenwoordigt niet één organisatie”

De echt vernieuwende elementen zitten vooral in:

1. Concrete juridische verankering van maatschappelijke oriëntatie
2. Praktische voorbeelden van integrale zorg (America Left)
3. Nieuwe organisatievormen van toezicht (regionale toezichthouder)
4. Nieuwe instrumenten voor democratisch toezicht (burgerberaad)
5. Praktische oplossingen voor systeem belemmeringen (vliegende brigade)

De innovatie zit vooral in de concrete uitwerking en samenhang van deze elementen, niet zozeer in de individuele concepten zelf; de integrale benadering waarbij verschillende innovaties met elkaar verbonden worden tot een coherent nieuw toezichtsmodel.

*In de transcripten wordt **America Left** op twee plekken genoemd:

1. “Best practices als bijvoorbeeld America Left, want die hebben gezegd binnen het dorp willen wij dat mensen hier geboren worden, maar dat ze hier ook kunnen sterven. En dus is rondom alle bewoners een stuk zorg geregeld. Dus er zijn twee dorpsondersteuners, er is een wijkverplegkundige, een huisarts zit in het project, de proteo, de thuiszorg zit in het project. En dan zie je dat samen met beroep van vrijwilligers binnen dat dorp gewoon die hele zorg geregeld wordt, waardoor mensen ook echt thuis kunnen blijven en zich ook echt ondersteund voelen.”
2. “America Left als positief voorbeeld van lokale zorgorganisatie”

De volgende elementen worden specifiek benoemd:

Organisatiestructuur:

- Twee dorpsondersteuners
- Een wijkverplegkundige
- Een huisarts in het project
- Thuiszorg in het project
- Vrijwilligers uit het dorp

Kenmerken:

1. Van geboorte tot sterven zorg in het dorp
2. Zorg rondom alle bewoners geregeld
3. Combinatie van professionele zorg en vrijwilligers
4. Gericht op thuis kunnen blijven wonen
5. Focus op ondersteuning

America Left wordt in de gesprekken aangehaald als een positief voorbeeld van hoe lokale zorg georganiseerd kan worden. Het wordt genoemd in de context van best practices en als model voor lokale zorgorganisatie.